De Illusie van Maṣlaḥah[1]

Shaykhu-l-Islām Aḥmad b. ʿAbd al-Ḥalīm ibn Taymīyah[2] {رَحِمَهُ ٱللَّهُ}[3]:

“De ***Sharīʿah*** [de goddelijke wetgeving] laat geen enkele ***Maṣlaḥah*** [werkelijk voordeel, welzijn] onbehandeld. Allāh {تَعَالَى} heeft immers voor ons de ***Dīn*** [religie] geperfectioneerd en Zijn gunst aan ons volledig gemaakt. Daarom bestaat er niets dat de mens dichter tot ***al-Jannah*** [het Paradijs] brengt, of de Profeet ﷺ heeft ons er al over onderwezen. Hij liet ons achter op ***al-Bayḍāʾ*** [de volstrekt heldere weg], waarvan de nacht gelijk is aan de dag. Niemand wijkt daarvan na hem ﷺ af, behalve iemand die verloren is.

Maar wat het menselijk verstand als een ***Maṣlaḥah*** [werkelijk voordeel, welzijn] aanmerkt, ondanks het feit dat de ***Sharʿ*** [de geopenbaarde wet] daar niet mee is gekomen, moet noodzakelijk onder één van twee mogelijkheden vallen. Ofwel heeft de ***Sharʿ*** er inderdaad op gewezen, al heeft deze beschouwer die indicatie niet waargenomen, ofwel is het in wezen helemaal geen ***Maṣlaḥah***, ook al veronderstelt hij van wel. Dat is zo omdat een ***Maṣlaḥah*** bestaat uit een voordeel dat daadwerkelijk gerealiseerd wordt of dominerend is. Mensen beelden zich immers vaak in dat iets nuttig is voor de ***Dīn*** [religie] en de ***Dunyā*** [het wereldse leven],

terwijl het vermeende voordeel in werkelijkheid ondergeschikt is aan het slechte. Daarom zei Allāh {تَعَالَى} over ***Khamr*** [bedwelmende middelen] en ***Maysir*** [gokken]:

قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا

Zeg: in beide is grote zonde en enig nut voor de mensen, maar hun schadelijkheid en slechte zijn groter dan hun nut. (*Sūrah al-Baqarah* **2:219**)

En veel van wat de mensen hebben geïnnoveerd aan overtuigingen en handelingen, behorend tot de innovaties van de ***Ahl al-Kalām*** [mensen van speculatieve theologie], de ***Ahl at-Taṣawwuf*** [mensen van het soefisme], de ***Ahl ar-Ra'y*** [mensen van persoonlijke opinie], en de ***Ahl al-Mulk*** [mensen van macht en heerschappij], beschouwden zij als nut of belang, als iets weldadigs, waarachtigs en juists, terwijl het niet zo was. Integendeel, ook velen van degenen die buiten de islam zijn getreden, onder de joden, de christenen, de afgodendienaren, de ***Ṣābi'īn*** (Sabiërs) en de ***Majūsīyin*** (zoroastriërs) menen dat hetgeen zij aanhangen aan overtuigingen, onderlinge betrekkingen en vormen van aanbidding, voor hen een ***Maṣlaḥah*** [belang, voordeel] is in de religie en het wereldse leven.

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

Degenen wier streven in het wereldse leven verloren is gegaan, terwijl zij dachten dat zij voortreffelijk handelden. (*Sūrah al-Kahf* **18:104**)

Hun slechte handelen is voor hen verfraaid, waardoor zij het als goed zijn gaan zien. Indien een mens dus als goed beoordeelt wat in werkelijkheid slecht is, dan kan zijn ***Istiḥsān*** [het goed achten van iets] of ***Istiṣlāḥ*** [het als nuttig of voordelig beschouwen van iets] tot precies deze categorie behoren.

Dit is anders dan degenen die de waarheid verwierpen, hoewel hun zielen innerlijk overtuigd waren van haar waarheid, uit onrecht en hoogmoed. Want het bewust verwerpen van de waarheid en het koppig bestrijden ervan behoort tot een andere categorie dan onwetendheid over de waarheid en blindheid ervoor. Onder de ongelovigen komen beide typen voor. En hetzelfde tweevoudige onderscheid treft men ook aan onder de ***Ahl al-Ahwāʾ*** [mensen van verwerpelijke begeertes en afwijkende overtuigingen] onder de moslims."

Bron: *Majmūʿ al-Fatāwá* | **Auteur:** Shaykh al-Islām Ibn Taymīyah | **Pagina's:** 344 to 345 | **Volume:** 11 | **Verzameld en geordend door:** ʿAbd ar-Raḥmān b. Moḥammad b. Qāsim {رَحِمَهُ ٱللَّٰهُ} | **Bijgestaan door:** his son, Moḥammad | **Uitgever:** *King Fahd Complex for the Printing of the Noble Qurʾān, al-Madīnah an-Nabawīyah*, Saudi Arabia | **Jaar van uitgave::** 1425H[4] — 2004 |

---

[1] *Deze titel is toegevoegd ter vergemakkelijking van de verwijzing en komt niet als oorspronkelijke kop voor in de aangehaalde passage.*

[2] Aḥmad b. ʿAbd al-Ḥalīm b. Taymīyah (661H/728H — 1268/1328). De Shaykh die tot op de dag van vandaag diepe indrukken achterlaat op degene die zijn boeken leest. Hij wordt beschouwd als één van de oceanen van kennis die de moslims hebben gehad. Zijn status als een nobele, integere en intelligente Shaykh was zo hoog en onbetwistbaar, dat zelfs zijn tegenstanders en vijanden hem prezen voor zijn onverzettelijkheid en integriteit en kennis.

[3] :{رَحِمَهُ ٱللَّهُ}

Geschreven in transcriptie als {*Raḥimahullāh*}, is doorgaans een *Duʿāʾ* (smeekbede) die wordt geschreven of opgezegd na het noemen van de naam van een overleden moslim. Qua betekenis, kiezen vertalers vaak voor *Moge Allāh met hem genadig zijn*.

[4] De ʿHʾ (in het Arabisch ʿهـʾ) is een afkorting voor هِجْرَة (*Hijrah*/Emigratie). Het is een verwijzing naar het jaar dat de profeet ﷺ emigreerde naar Medina (tr. *al-Madīnah an-Nabawīyah*). Als moslims hanteren we onze eigen jaarkalender waar mogelijk; in het Arabisch bekend als التَّقْوِيمُ الْهِجْرِيُّ (getranscribeerd als *at-Taqwīm al-Hijrī*).